

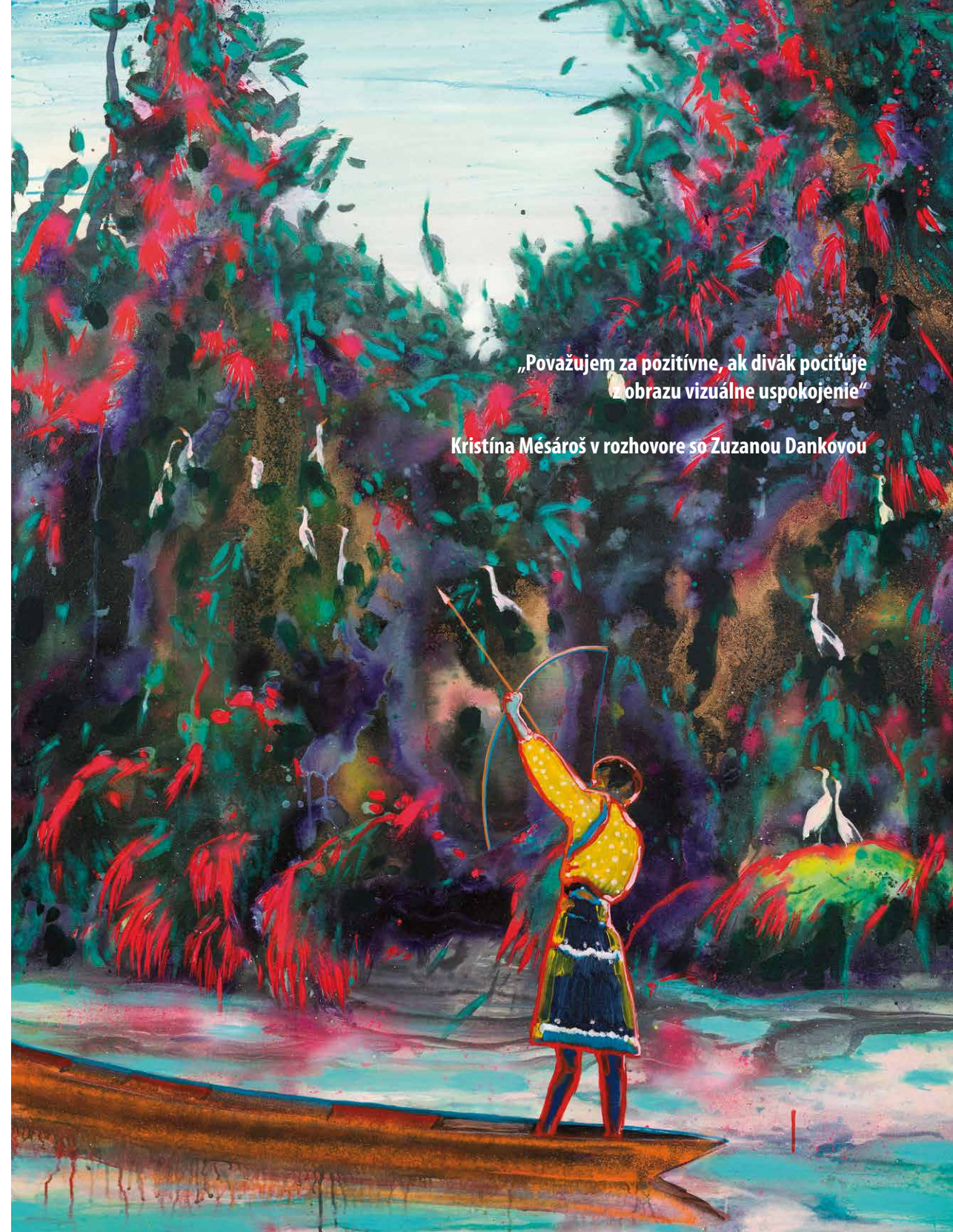
“I consider it a positive thing if the viewer feels visually satisfied by the image.”

Kristína Mésároš in an interview with Zuzana Danková

Zuzana Danková: To what extent do you try to make your images readable for the viewer? What is more important to you – the primary visual experience or a deeper understanding of the content?

Kristína Mésároš: The perception of an image is always very individual. In my older series in which I work with a story, I have created a kind of comic strips, which is semantically linked, so it gives the viewer the opportunity to follow the story. Notwithstanding, the images make a different impression on everyone. It fascinates me, because I think the emotion the painter incorporates in the image is sort of filtered through the eyes of the viewer. When different people look at the same picture, they all have different presuppositions for understanding it because of their different memories and experience. Everyone can discover a detail that makes the image a completely different whole. That’s why I do not endeavour to impose any particular feelings on the viewers. I believe in their sensitivity and, any incidental over-interpretation only proves that interpretation does not have any fixed criteria. Of course, there are also images the meaning of which is rather difficult to understand and, the viewer needs some kind of guidance. But I think that the perception of an image based upon aesthetics – the sensory experience of the viewer – is relevant and, I consider it a positive thing if the viewer feels visually satisfied by the image.”

Kristína Mésároš: Army of Jungle, 2018, akryl na plátne, 155 x 130 cm

„Považujem za pozitívne, ak divák pociťuje z obrazu vizuálne uspokojenie“

Kristína Mésároš v rozhovore so Zuzanou Dankovou

Kristína Mésároš: Army of Jungle, 2018, akryl na plátně, 155 x 130 cm, detail

Kristína Mesároš: Secret Place, from a series Quiet Places, 2011, akryl na plátne, 95 x 95 cm. Foto: Maija Lauriner

Kristína Mesároš: Black Bottom, from a series Quiet Places, 2011, akryl na plátne, 80 x 120 cm. Foto: Maija Lauriner

Zuzana Danková: Už počas štúdia grafiky u prof. Kolenčika si začala inklinovať k maľbe. Odkiaľ prišiel tento impulz?

Kristína Mésároš: Malbe som sa začala venovať v bakalárskom ročníku. Mala som pocit, že grafika ako médium mi nepostačuje... Bavila ma, ale bola to pre mňa často alchymia. Nikdy som nevedela, ako to dopadne. Výsledok bol takmer vždy nepredvídateľný a proces dlhý. Bola som dosť nedočkavá a chcela som ísť viac do hĺbky, farby a väčších formátov. Veľká miera očarenia maľbou súvisí s obdobím, keď som v lete 2014 odišla do Londýna. V Saatchi Gallery bola veľká výstava maľby *Triumph of Painting*, ktorá mi prišla veľkolepá, ale tiež výstavy Edwarda Hoppera a Luca Tuymansa v Tate Modern alebo Tracy Emin vo White Cube na Hoxton Square. Neustále som navštevovala aj malé galérie, kde boli mladí vychádzajúci umelci. Premýšľala som aj nad štúdiom v Londýne, ale v tom čase bolo školné ešte veľmi vysoké. Chcela som študovať maľbu na Chelsea College of Arts ako Peter Doig. Po návrate na Slovensko som mala veľkú chuť maľovať, no zo začiatku to bolo dosť rozpačité. Obdivovala som spolužiakov z ateliéru prof. Ivana Csudaia. Chcela som skrátka maľovať.

Zuzana Danková: Kto ťa počas tvorby usmerňoval z hľadiska techniky maľby? Necítila si, že vstupuješ na pre teba neprebádané územie?

Kristína Mésároš: To určite áno, bola to pre mňa úplne nová skúsenosť. Samozrejme, mala som základné vedomosti o maľbe, ale riadila som sa intuíciou a hľadala vhodný spôsob vyjadrovania. Myslím si, že aj samotná grafika mi ponúkla iný pohľad na maľbu, obraz som stavala lineárne a zo začiatku som používala mnoho lazúr, ktoré som využívala aj pri litografii. Takže spôsob, akým som zo začiatku maľovala, bol odvodený od grafických techník. Môj učiteľ, docent Kolenčík, ma

Kristina Mésároš: Urban Nature, 2014, akryl na plátne, 130 x 150 cm

Kristína Mésároš: Good Swimmers, 2018, akryl na plátne, 130 x 100 cm, celok a detail

však podporoval. Dával mi voľnosť, nech experimentujem a nájdem si svoju cestu a spôsob práce s malbou, tak ako mi bude vyhovovať. Cením si, že ma netlačil späť do sveta grafiky. Dlhý čas som po ukončení štúdia strávila v ateliéri s Milošom Koptákom, ktorého tiež považujem za svojho tútora vo svete malby. Bol mojím učiteľom na strednej škole, po rokoch sme sa ocitli v jednom ateliéri na Mickiewiczovej ulici v Bratislave. Veľa sme o malbách či maliarskych technikách diskutovali, myslím si, že aj táto skúsenosť ma v práci veľmi posúvala.

Zuzana Danková: *V obrazoch reflektuješ vnútorné zážitky, skúsenosti, túžby. Čo z toho, čo prežívaš, sa stane aj témou obrazu?*

Kristína Mésároš: Keď som sa začala venovať malbe, bol to ešte dlhý proces, kým som získala istotu v tom, čo chcem vyjadriť. Bolo to hľadanie. Ale pamätám si moment, keď som pochopila, čo chcem maľovať a ako chcem maľovať a začalo ma to neuveriteľne baviť a naplňovať. Ako keď bežíte dlhú trať, telo sa zahrieva a v momente, keď je pripravené na skutočný beh, sa poriadne nadýchnete a ide to zrazu ľahšie a plynulejšie. Po škole som nejaký čas pracovala v leteckej spoločnosti a veľa som cestovala. Zapisovala som si momenty z ciest, skicovala situácie a veľa fotila. A potom som to, čo som prežila a zaznamenala, maľovala... Neboli to však kópie skutočnosti, vytvárala som iné svety, do ktorých som posúvala svojich „hrdinov“. Rybárov z morského brehu

Kristína Mésároš: No Way, 2011, akryl na plátne, 130 x 150 cm. Foto: Maija Lauriner

Kristína Mésároš: Svetlonos, 2017, akryl na dreve, 60 x 45cm. Foto: Maija Lauriner

som umiestnila do úplne iných prostredí, dávala som im ďalšie životy. V neskorších prácach som reagovala na okolie, napríklad v sérii *Tiché miesta*, ktorá vznikla, keď som sa presťahovala do Rakúska a zoznamovala sa s krajinou, alebo v sérii *Divoká sezóna*, keď som sa vyrovnávala s úlohou matky. Každú životnú situáciu som spracovávala v malbe.

Zuzana Danková: Na začiatku sa tvoja tvorba vyvíjala na základe vzťahu človeka (figúra) v prírode. Neskôr si obrazy úplne vyludnila. Ako to súvisí s tvojím životom a pohľadom na svet?

Kristína Mésároš: Som tichý pozorovateľ, obdivovateľ prírody. Človek mi príde ako slabina celého systému. Môže toho veľa zničiť, alebo naopak, niekedy je len taká mala kvapka a voči prírode či živlom nezmôže nič. Les som mala rada od malička, často som sa tam ako dieťa chodievala sama prechádzať. Vyhľadávala som močiare či akúkoľvek podobu vody. Príroda ma upokojovala, dala mi možnosť a priestor premýšľať. Často to bolo útočisko či miesto, kde som mala neobmedzené možnosti vytvárať si svet podľa seba.

Kristína Mésároš: We Don't Need a Sunrise, 2013, akryl na plátne, 90 x 120 cm

Kristína Mésároš: Dúha for sale, 2014, 130 x 125 cm

Zuzana Danková: *Do akej miery sa snažíš, aby tvoje obrazy boli pre diváka čitateľné? Je pre teba dôležitejší primárny vizuálny zážitok, alebo hlbšie porozumenie obsahu?*

Kristína Mésároš: Vnímание obrazu je vždy veľmi individuálne. Pri starších sériách, kde pracujem s príbehom, si vytváram akoby komiks, ktorý je významovo prepojený a pre diváka znamená možnosť uchopiť príbeh. Napriek tomu obrazy na každého pôsobia inak. Fascinuje ma to, lebo si myslím, že emócia, ktorú maliar do obrazu vkladá, sa akýmsi spôsobom prefiltruje cez oko diváka. Každý človek má pri pohľade na tu istú malbu iné predpoklady ju uchopiť, pretože má iné spomienky, iné zážitky. Každý si v nej nájde také momenty, ktoré vytvoria úplne iný celok. Preto sa v obrazoch nesnažím podsúvať divákovi nejaký pocit. Verím v jeho senzibilitu a prípadná nadinterpretácia je len dôkazom toho, že interpretácia nemá nejaké pevne dané kritériá. Samozrejme, sú obrazy, ktorých zmysel je ťažšie odhaliť a divák musí byť istým spôsobom vedený. Myslím si však, že vnímanie obrazu na základe estetiky – zmyslového poznania je rovnako správne, a považujem za pozitívne, ak divák pociťuje z obrazu vizuálne uspokojenie.

Zuzana Danková: *Tvoje obrazy vznikajú na základe autentickej skúsenosti, zážitkov z konkrétnych miest a situácií, ale výslednú malbu štylizuješ, posúvaš do nových súvislostí, vytváraš inú realitu. Existujú témy a motívy, ktoré sa častejšie opakujú?*

Kristína Mésároš: Postupne som si uvedomila, že témy, ktoré ma zaujímajú, sú mojou súčasťou, že nemusím cestovať tisíce kilometrov, aby som nachádzala nové podnety. V čase, keď som veľa cestovala, mi prišlo samozrejme venovať sa exotickým motívom z ciest. Keď sa mi narodili deti, bola som vystrašená, že túto energiu stratím, lebo som si myslela, že jediné, čo ma posúvalo, bolo cestovanie a miesta, ktorými som prechádzala. Keď som sa však upokojila, uvedomila som si, že to nie je prostredie, ktoré tvorí moje maľby, ale ja som tá, čo pretvára prostredie. Musela som sa len naučiť správne sa dívať na veci okolo seba. Bol to zasa ten úžasný pocit, prebudenie v prebudení. Všetko, čo potrebujem, je vlastne okolo mňa. Adrenalín zo vzrušenia či objavovania, keď mi veci zrazu dávajú zmysel. Medzi elementy, ktoré sa v mojej malbe často opakujú, patrí voda. Jej povrch, ktorý reflektuje okolie. Odraz reality, ktorý sa mení. Je to krásne prirovnanie k dvojitému svetu,

Kristína Mésároš: Blue Birds Don't Fly, 2019, olej na plátne, 150 x 130 cm

Kristína Mésároš: Wild Season, 2016, olej na platne, 110 x 90 cm

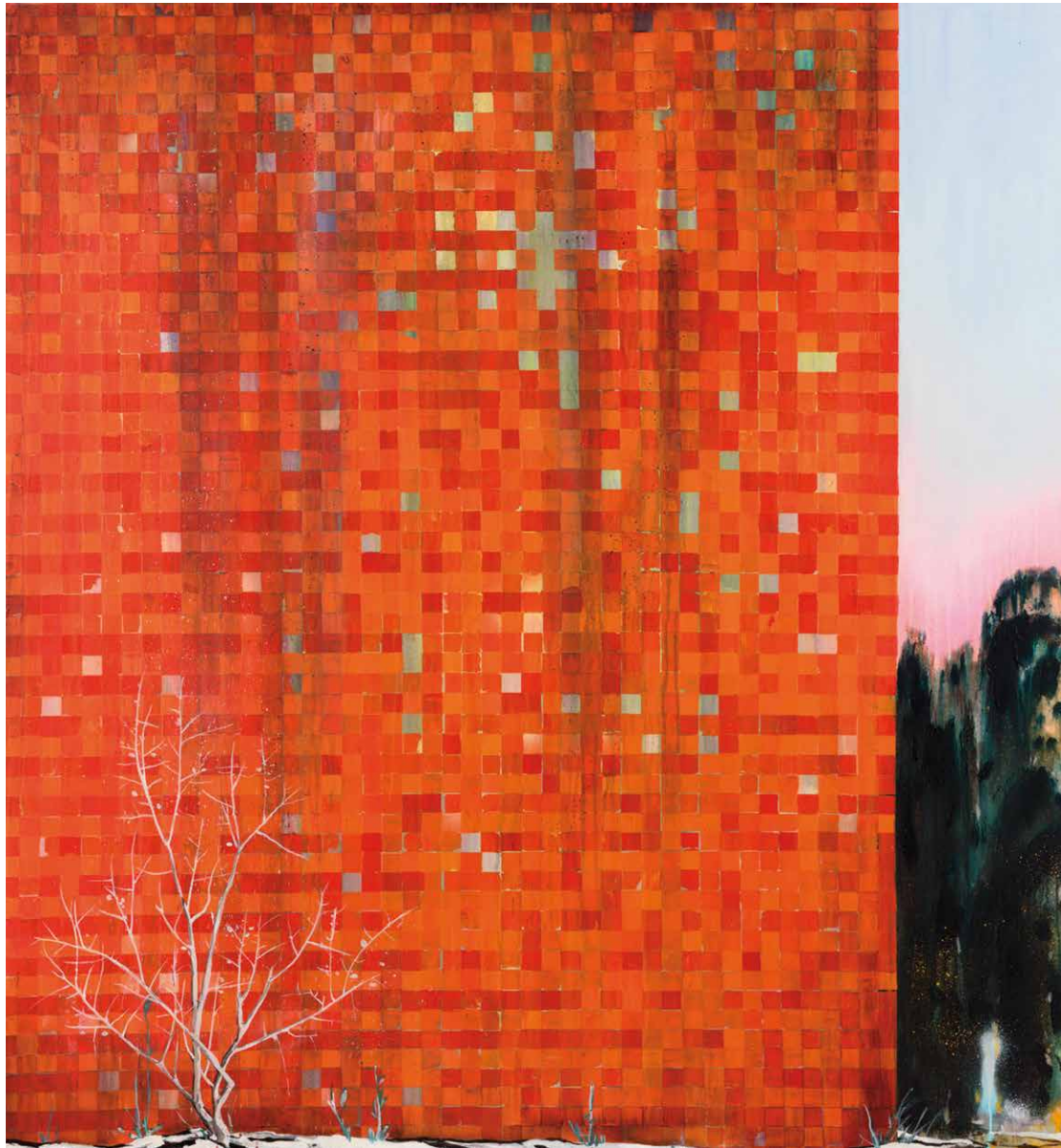
Kristína Mésároš: Theory of Everything, 2018, 195 x 155 cm

Kristína Mésároš: Weird Island, 2019, akryl na plátne, 160 x 125 cm

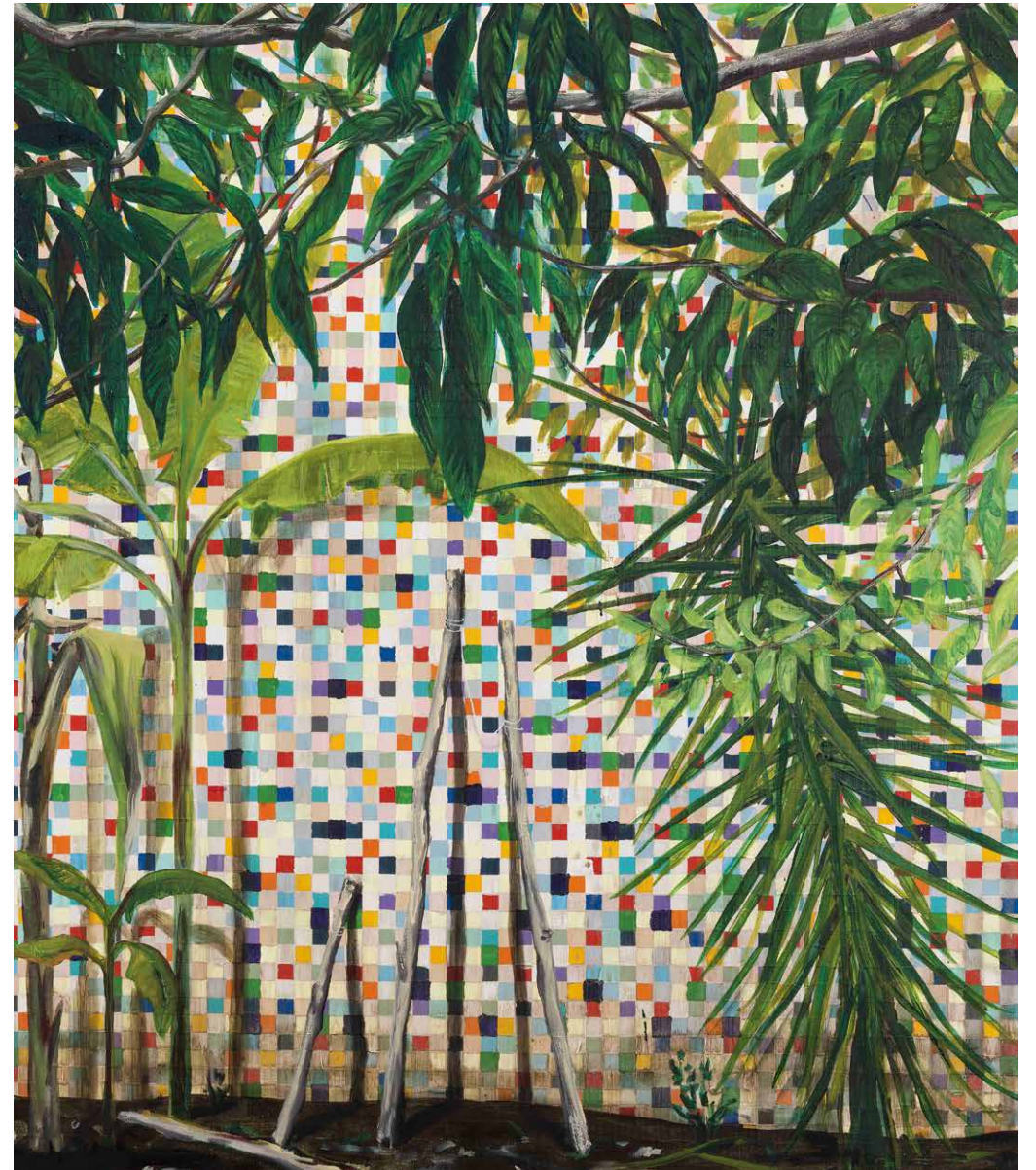
k realite, ktorá sa odkrýva pod hladinou. Voda vie byť zároveň pokojná a upokojujúca. V malbách sa často objavuje aj kanoe či čln ako prvok, ktorý narúša pokojnú hladinu rieky. Turista, pozorovateľ, ktorý preráža krajinu, ale nezanecháva žiadnu stopu. A v neposlednom rade je to nočná obloha, ktorá ukrýva tajomstvá, ale je aj priestorom, ktorý si spájam so slobodou. Napríklad obraz *We Don't Need Sunrise* má až charakter filmovej scény, kde sa projektujem do postavy stojacej na okraji skokanského mostíka, ktorá má nad hlavou celý vesmír. Toto mi robí veľkú radosť.

Zuzana Danková: *Tvoja tvorba sa vyvíja prevažne v ucelených sériách. Ako vznikali, čo ich spája a čo ich odlišuje? Série neuzatváraš, ale vraciaš sa k nim. Prečo?*

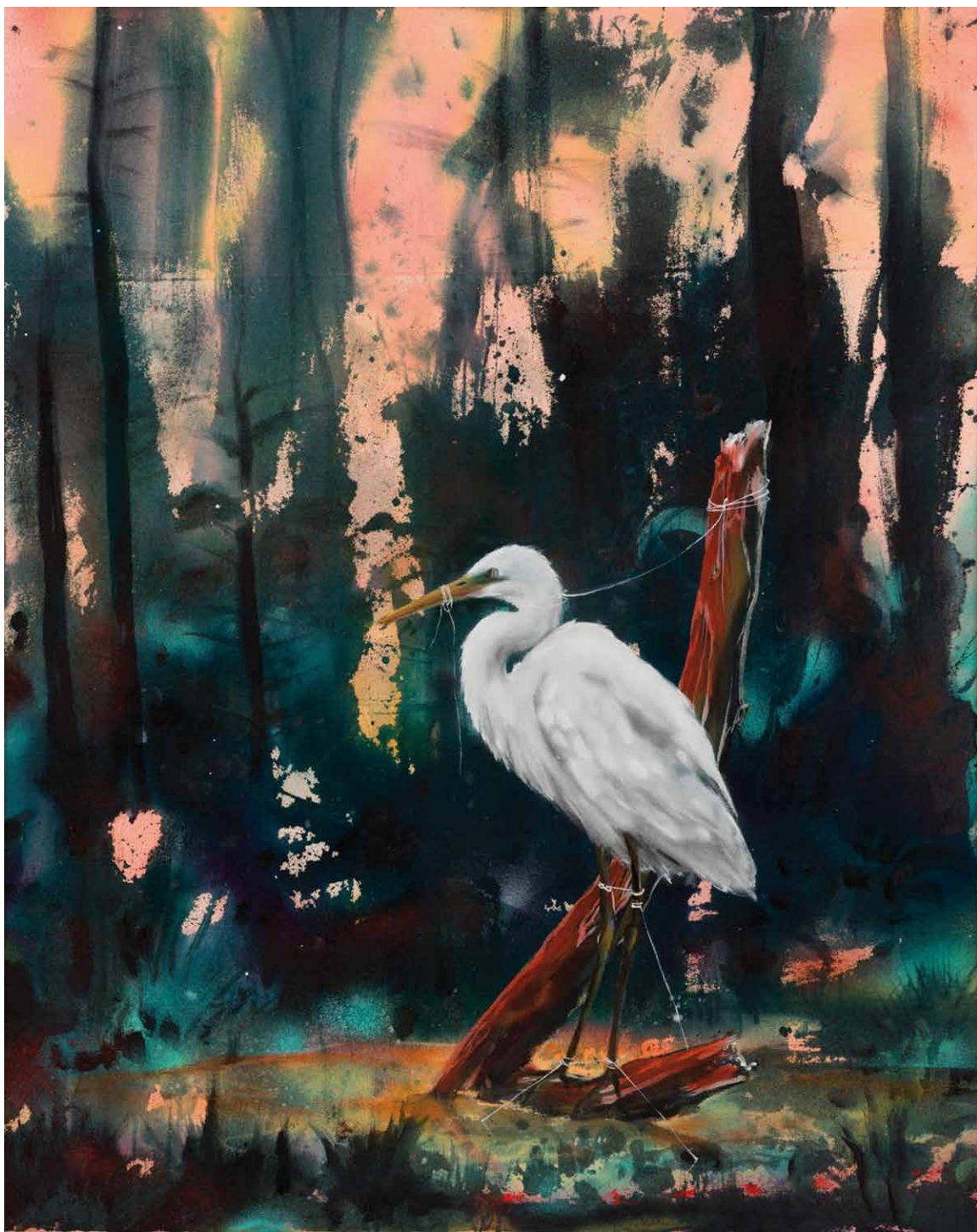
Kristína Mésároš: Príbeh ako uzavretý celok bol kedysi základom mojich malieb. Vždy mal úvodnú a záverečnú malbu, ako napríklad séria *Lovci a zberači*, ktorá vznikla po mojom šesťmesačnom pobyte v Indonézii na ostrove Bali. Po ukončení magisterského štúdia na VŠVU som

Kristína Mésároš: Everything I Ever Saw is Hidden in You, 2019, akryl na plátne, 135 x 145 cm

Kristína Mésároš: Small Dirty Things, 2018, akryl na plátne, 110 x 130 cm

v roku 2008 získala štipendium indonézskej vlády – Darmasiswa scholarship, ktoré ponúkalo pol-ročné štúdium v tejto krajine. Predmetom štúdia bola kultúra, jazyk či náboženstvo v Indonézii. Nič netušiac o krajine ani o jazyku som to brala ako výzvu a prihlásila som sa. Keď som zavolała na ambasádu, pani na druhom konci mi oznámila, že som jediná uchádzačka a môžem ísť hneď zajtra. Nahovorila som kamarátku, maliarku Evu Činčalovú a išli sme do toho. Pokoj, ktorý som objavila v Ázii, sa možno podarí nájsť nejednému turistovi, ale ak tam strávite dlhší čas, ste schopný sa odosobniť a skutočne prežiť atmosféru a kultúru tejto krajiny. Ako študentky sme si hľadali bývanie u domácich, bývali sme napríklad aj u miestneho kňaza. Indonéžania, tí obyčajní, ktorí ešte nie sú pokazení turistami, vás bez výhrad prijímajú medzi sebou. Berú ako samozrejmosť, že každé ráno vám pred dvere položia obeť s kvetmi a vonnou tyčinkou. Tú sme mali dennodenne pripnutú na motorke, aby nás bohovia chránili na cestách. Sériou *Lovci a zberači* som chcela hovoriť o pokoji, ktorý som v Indonézii našla. O rodinách, ktoré pri každom západe slnka sedeli v plytkej vode na pláži po odlive. Rozprávali sa, alebo sa len tak prevažovali vo vlnách. Deti zbierali mušle a dospelí si užívali pohodu. Pri pohľade na nich som zo začiatku nechápala, ako je možné, že majú v sebe toľko pokoja a pokory, ale po nejakom čase tá atmosféra čiastočne zasiahne aj vás. Sériou *Lovci a zberači* bola o obrazoch z pláže, o pohľade turistu, ktorý túži mať rovnaký pokoj v duši. Keď som sa po návrate z Ázie presťahovala do Rakúska, bol to pre mňa kultúrny šok. Ľudia sú tam oveľa rezervovanejší vo vyjadrovaní či akejkoľvek komunikácii, tak som to v podstate brala ako výzvu, ako novú situáciu zvládnuť. Vznikla séria *Tiché miesta*. Mapovanie vyľudneného okolia, hľadanie kontaktu s krajinou a jej meditatívna dokumentácia. Sériou *Divoká sezóna* mapuje ďalší zlom v mojom živote – materstvo. Žila som v Rakúsku, chodila som s deťmi na ihriská, kde sa ženy-matky bavili predovšetkým o deťoch. Bolo toho na mňa veľa, a tak som si vytvorila obranný mechanizmus cez pohľad, ktorým som sa odreagovala. Zrazu som každú ženu videla v úplne inom svetle. Pýtala som sa samej seba, po čom vlastne naozaj túžim, čo im chýba. Odpoveď znela sloboda a bezstarostnosť. Nahotu som vnímala ako krásnu metaforu slobody, tak som ich v duchu vyzliekala a vytvárala situácie, ktoré občas protirečili ich pozícii matky. Všetky ženy v tejto sérii symbolizujú odvahu a divokosť, ktorá nám na materskej dovolenke chýba. Aspoň ja sama som sa v tom všetkom občas strácala.

Zuzana Danková: *Výstava Veci nevidané vznikla sa zámerom ukázať staršie, doteraz neprezentované práce v kombinácii s najnovšími, kde sa objavujú nové motívy...*

Kristína Mésároš: Posledná séria, na ktorej ešte stále pracujem, nemá názov, obraciam sa k mozaike ako k symbolu času. Je spomienkou na detstvo, za ktorou je dlhší príbeh. Každý obraz je akási udalosť či výsek zo života. Veľké zmeny vždy prinesú so sebou nové videnie. Prežila som búrlivé životné obdobie, všetko sa menilo. Vrátila som sa na leto na Slovensko k rodičom a len tak blúdila po dedine. Zastavila som sa pri dome, okolo ktorého som chodila ako dieťa. Stojí na rohu a je celý pokrytý mozaikou, tie farebné plochy ma vždy fascinovali. Hoci prešiel taký dlhý čas, dom je stále rovnaký. Len tak som pred ním stála a bola som rada, že aspoň niečo v živote sa nemení. Chcela som ten dom namaľovať ako nejaký bod, ktorý je spomienkou, ale aj stálym bezpečným momentom, istotou, ktorou sa obklopíš. Vzniklo viacero malieb s motívom mozaiky, inšpirovaných práve touto spomienkou. Volavky, ktoré som začala zobrazovať v krajine, symbolizujú krehkú bytosť, nežnosť či zraniteľnosť. Jemne som ich zväzovala bielymi šnúrkami, akoby boli neustále niečím obmedzované. Myslím, že každý z nás občas cíti bezradnosť a pomyselnú zviazanosť, či už systémom, ľuďmi alebo strachom. Pre mňa symbolizujú krehkosť života, keď si uvedomujem, ako sa v momente môže úplne všetko zmeniť.

Kristína Mésároš: Protection, 2018, akryl na plátne, 100 x 125 cm. Foto: Martin Deko